

El viatge d'hivern de Wilhelm Müller

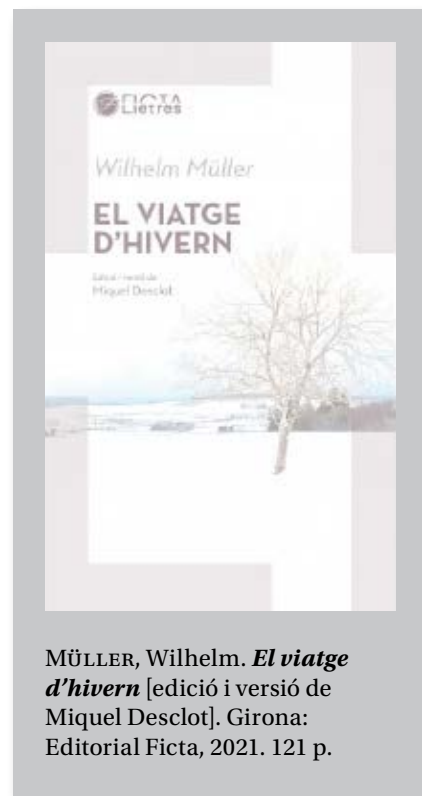
Text > MAR BOSCH

U s ha passat mai que obriu un llibre i el sentiu cantar? Si la resposta és negativa, no us preocupeu, perquè ara en teniu l'oportunitat. Podríem dir que aquesta peça que avui ressenyem s'ha tocat a vuit mans: les del poeta alemany Wilhelm Müller (Dessau, 1794-1827); les del músic contemporani seu Franz Schubert (Viena, 1797-1828); les del poeta, escriptor i traductor Miquel Desclot (Barcelona, 1952) i les de l'editorial Ficta, per recollir-ho tot sota el seu segell Ficta Lletres. Per tant, som davant d'una mena de desplegament anatòmic d'un cos damunt la taula, un exercici de voluntat divulgativa i de respecte profund per la feina dels altres. I és que aquest *viatge d'hivern* és la mostra del treball en equip de diferents arts: música, poesia i traducció (a part, també, d'edició).

Primer va ser l'empatia de Schubert cap als versos de Müller que va convertir *El viatge d'hivern* en el seu cicle de *lieder* més conegut, interpretat i enregistrarat. Però abans de ser música, era la col·lecció poètica que l'hel·lenista alemany Wilhelm Müller ja havia publicat. Pot ser que alguns (potser els mateixos que no havien sentit mai cantar un llibre) pensin que el de Dessau era un poeta de poca volada, que va ser rescatat de la indiferència del temps per una música excepcio-

nal com és la de Schubert. Però com ja s'adverteix a la contraportada, en aquesta obra es fa palès que «és una conclusió precipitada, per no dir frívola i injusta». Müller no va ser per res del món un poeta menor, i tant se val que sigui a través de la música que alguns arribem a saber-ho. D'això s'encarrega Desclot al pròleg d'aquesta edició, una reivindicació de la qualitat d'un poeta menystingut (d'un poeta, al cap i a la fi, que compartiria destí amb tants altres grans poetes sense Schuberts ni Desclots).

Després va ser la consideració de Desclot cap als lectors d'avui, traduint tant l'original de Müller com les variacions de Schubert dels primers poemes. A més, el llibre es presenta en edició bilingüe, cosa que agradarà als germanòfils i tampoc destorbarà els llenguaplans. Es tracta de vint-i-quatre poemes (sí, el mateix nombre de cants que té l'Odissea), que s'adscriuen d'allò més bé als tòpics per la commoció estètica: les poesies de Müller són belles i profundes. I no ho són pel contingut narratiu concret (la història de fons), sinó «pels instants lírics d'un relat que no necessita explicar: no li interessin els fets, sinó les emocions del protagonista, que li fa expressar en un seguit de moments inconnexos i diversos, del tot equivalent a un veritable monòleg

MÜLLER, Wilhelm. *El viatge d'hivern* [edició i versió de Miquel Desclot]. Girona: Editorial Ficta, 2021. 121 p.

dramàtic», diu Desclot. Calceu-vos calent, doncs, per acompanyar el caminant en aquest viatge erràtic pel fred de l'endins i per la geografia d'un romanticisme que no se sent gens pobret ni petit i, a vegades, ni tan sols romàntic.

Camins històrics

Text > CARLES SERRA

P er ressaltar l'antiguitat d'alguna cosa, solem dir que és més vella que els camins, o que l'anar a peu, i és que, de fet, ambdues coses estan estretament relacionades. Ens ho recorda el primer capítol d'aquest llibre quan ens explica el nostre moviment bípede. I, mentre n'anem avançant pàgines, ens fa memòria que durant mil·lennis i fins a la recent (en termes històrics) implantació del ferrocarril, els desplaçaments dels humans s'han fet caminant. I que si no ha estat a pas de

persona, ha estat a pas de bèsties, que els transportaven les càrregues o els estiraven els carros.

Hem d'entendre, doncs, i encara que després de tants mil·lennis no en quedi cap rastre que ho pugui demostrar, que en aquest territori que avui coneixem com a comarques gironines els primers senders els degueren traçar els mateixos homes i dones neandertals que hi van arribar del nord i que es van establir a llocs com les coves de Serinyà o a la balma de la Xemeneia d'Amer.

Tanmateix, per trobar camins que perduren en el temps, el recorregut dels quals encara podem seguir o l'empedrat dels quals podem descobrir gratant a terra, hem d'avançar uns quants milers d'anys, fins als segles VI i V aC. Es tracta del que unia dues ciutats ben importants de l'antiguitat, Empúries i Ullastret; de la Via Augusta que, com segles més tard l'N-2 i l'AP-7, travessava de nord a sud les comarques gironines, i de l'altre que, provinent del nord dels Pirineus, recorria la Cerdanya tot seguint el curs del Segre.